

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه

۰۵ جنوری ۲۰۲۱

یونس نگاه

جمهوریت

دو تا جمهوریت و دمکراسی داریم. یکی از تیکه‌داران است که به چوکی، دارائی‌های گردآوری‌شده در دوران حاکمیت امریکا و ناتو تعبیر می‌شود. این جمهوریت با برگشت به دوران ملوک‌الطوایفی جنگ‌سالاران و مفسدان احیاء می‌شود و مثل امارت رو به گذشته دارد. برای مبلغان این گونه جمهوریت مردم، نظام و ارزش‌های ملی و مدنی ایزارند تا چوچه‌شاهی‌های مطلقه‌ای که زیر نام جمهوریت جریان داشت دوباره بر سر کار آیند.

جمهوریت و دمکراسی دیگر از کسانی است که نان، کار، شفاخانه، دوی خوب، مکتب، تحصیل، خانه گرم، آب پاک، امنیت راه، پاسپورت خوشنام و صلح، انتخاب و آزادی می‌خواهند. این چیزها در گذشته برای اکثریت میسر نبوده است و اگر این گروه از مردم غیبه‌دوران پیش از طالب را می‌خورند فقط به خاطر تفاوت نسبی آن زمان با دوران طالبان است و این که در آن وقت زمینه کار و مبارزه برای رسیدن به نظام جمهوریت بیشتر بود. جمهوری‌خواهان و دمکرات‌های این تیپ، از تیکه‌داران قومی، مفسدان نکتائی‌دار و پیس‌داران غاصب نفرت دارند. هر وقت صحبت از جورآمد غاصبان و مفسدان سابق با امارتی‌های ضد مکتب، ضد زن و ضد آزادی می‌شود ترس این گروه از جمهوری‌خواهان بیشتر می‌گردد.

امارت یک‌دست طالبی کم‌خطرتر از امارت ترکیبی طالبان با قاچاقبران، اختطاف‌چی‌ها و دزدانی است که از غارت معاش معلم، مالیات کریدت تیلیفون کراچی‌وان و نان عسکر برای خود آرگاه و بارگاه می‌ساختند.

جمهوری و دمکراسی در چهره افراد ظاهر نمی‌شود، بلکه در روش حکومت‌داری و قراردادهای اجتماعی تجلی می‌یابد. در روش حکومت‌داری دمکراتیک برخی اصول کلی وجود دارد از جمله این‌ها:

(۱) انسان کامل نیست و قوانین باید فرصت آزمون و خطا برای بهتر شدن به آدم‌ها بدهد. دره زدن و شکنجه آدم‌ها به خاطر هم‌رنگ، هم‌فکر و هم‌کیش نبودن جرم است.

۲) زمان تک بعدی نیست. تنها گذشته مهم نیست و عقل گذشتگان لزوماً برتر از ما نبوده است. حال نیز وجود دارد. آینده نیز وجود خواهد داشت. اما هیچ زمانی به اندازه حال واقعی، قابل دسترس و مهم نیست. سیاست دمکراتیک در میدان حال، با ابزار امروز، نیازها و ظرفیت‌های کنونی ما اجراء می‌شود. حرکت ما به سوی آینده است نه به گذشته. از گذشتگان می‌آموزیم و میراث‌های ارزشمندشان را ارج می‌گذاریم اما تعهد به زندگان و امروزیان داریم. در عین حال و از آنجائی که هر زمان حالی بر آیندگان اثرگذار است مسؤولیت داریم به شیوه‌ای زندگی کنیم تا فردا در چاه نیفتیم یا بازماندگان ما غرق نشوند.

۳) در میان زندگان هیچ فرد و کتله یا گروه اجتماعی نمی‌تواند درک خود از زمانه و نیازهای جمعی را بر دیگران تحمیل کند. حق همان است که جمهور آزادانه به آن توافق می‌کنند. هیچ نسخه‌ای از پیش تعیین شده معتبر نیست، مگر آن که جمهور (توده مردم) به آن توافق داشته باشند. من از گروه دوم جمهوری خواهانم و آرزوی برگشت به هیچ دوره‌ای را ندارم.